Prima instanţă: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (Judecător Iarmaliuc Ludmila)
Dosarul nr. 3a-1435/23
2-23168422-02-3a-04122023

D E C I Z I E

05 decembrie 2023 municipiul Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorilor Bostan Angela și Dașchevici Grigore
Grefier Coman Rodica

examinând în ședință publică, apelul declarat de Bolocan Viorel, împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 29 noiembrie 2023, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de Bolocan Viorel către Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34, terți Tcaciuc Veaceslav și Circumscripția electorală comunală Brînzenii Noi nr. 34/4, privind anularea hotărârii nr. 131 din 23 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 şi obligarea emiterii hotărârii prin care să declare nule alegerile locale din turul II în comuna Brînzenii Noi desfăşurate la 19 noiembrie 2023,

A C O N S T A T A T :

Pretenţiile reclamantului:

La 27 noiembrie 2023, reclamantul Bolocan Viorel a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 privind anularea hotărârii nr. 131 din 23 noiembrie 2023 şi obligarea emiterii hotărârii prin care să declare nule alegerile locale din turul II în comuna Brînzenii Noi desfăşurate la data de 19 noiembrie 2023.

În motivarea acțiunii sale, reclamantul a indicat că, la 19 noiembrie 2023 s-au desfășurat alegerile locale generale, turul II, pentru funcția de primar. La aceste alegeri pentru funcția de primar în primăria Brînzenii Noi, în conformitate cu rezultatele alegerilor locale din turul I, au acces în turul II candidații Tcaciuc Veaceslav și Bolocan Viorel. Astfel, la 19 noiembrie 2023, în circumscripția nr. 34/9

Brînzenii Vechi s-au desfășurat alegerilor locale generale turul II. Iar în calitate de reprezentant a concurentului electoral Bolocan Viorel a fost desemnat Teslari Ion.

Reclamantul a menționat că la secția de votare nr. 34/9 au fost înregistrate 41 cereri din partea alegătorilor care au solicitat urna de vot la domiciliu.

Reclamantul a remarcat că la 19 noiembrie 2023, președintele secției de votare nr.34/9 a informat reprezentanții concurenților electorali despre deplasarea urnei mobile la alegătorii care au solicitat prin cerere să-şi exprime dreptul la vot. Atunci reprezentantul concurentului Bolocan Viorel, pe nume Teslari Ion a mers și a supravegheat procesul de vot la urna mobilă și a constatat mai multe încălcări grave a legislației electorale.

Reclamantul a susținut că unii alegători au fost nedumeriți că a venit urna de vot mobilă la ei acasă pentru că nu au solicitat acest lucru și nu au depus o cerere cum ar fi Morari Valentina, iar membrii comisiei secției de votare care se aflau cu urna mobilă au convins aceste persoane să voteze. În unele situații aceștia au indicat și pe cine să voteze. În casa cet. Cracan Galina, membra comisiei i-a înmânat buletinul de vot unei alte persoane decât alegătorului și această persoană a votat în locul alegătorului Cracan Galina.

Reclamantul a relatat că au apărut bănuieli rezonabile că cererile alegătorilor care au solicitat urna de vot la domiciliu au fost falsificate cu scopul de ai putea influența pe cine să voteze.

În această situația reprezentantul concurentului electoral la finele scrutinului electoral a solicitat de la președinta comisiei secției de votare nr. 34/9 cererile persoanelor care au solicitat urna mobilă și lista electorală de bază pentru votarea la locul aflării. Comparând aceste semnături s-a observat că nu coincide la mai multe persoane care au fost enumerate doar câteva în contestație.

Reclamantul a precizat că la 20 noiembrie 2023 a depus contestație la Comisia Electorală Centrală, în conformitate cu art. 91 Cod electoral, unde a relatat aceste încălcări a legislației electorale care au influențat votării. Comisia Electorală Centrală a remis contestația conform competenței Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr.34 .

La 23 noiembrie 2023, Consiliul electoral de circumscripție Telenești nr. 34 a examinat contestația (cererea prealabilă) depusă de Bolocan Viorel și în conformitate cu art. 93 alin.(1) Cod electoral a verificat condițiile de admisibilitate și a constatat că contestația este admisibilă, examinând-o în fond.

Reclamantul a enunțat, că fiind audiat reprezentantul concurentului electoral Teslari Ion, a comunicat Consiliului toate ilegalitățile menționate în pct. 1 din prezenta cerere şi a evidențiat că potrivit art.77 alin.(2) din Codul electoral, votarea se efectuează în localuri special amenajate cu mese la care se eliberează buletinele de vot, cu cabine pentru vot secret și urne de vot. Excepția de la norma dată este prevăzută la art.80 alin.(4) Cod electoral, potrivit căruia, în cazul în care alegătorul, din motive de sănătate sau alte motive temeinice, nu poate veni în localul secției de

voatre în a cărui raza teritorială își are domiciliul sau reședința temporară, la cererea scrisă a acestuia, biroul electoral al secției de voatre desemnează cel puțin 2 membri al biroului care se deplasează cu o urnă de vot mobilă și cu materialele necesare votării la locul unde se află alegătorul, pentru a se efectuat votarea.

Reclamantul a explicat că au fost prezentate copiile cererilor persoanelor care au solicitat urna mobilă și lista electorală de bază pentru votarea la locul aflării, iar comparându-le aceste semnături s-a observat că nu coincid, mai multe semnături fiind falsificate, întrucât nici el, nici consiliul nu are asemenea competențe.

Reclamantul a remarcat că s-au aflat la examinarea contestației (cerere prealabilă) de către Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr.34 la data de 23 noiembrie 2023, întrucât constatarea falsificării semnăturilor la cererile depuse ține de competența altei autorități, iar în cazul confirmării falsificării semnăturilor a unui număr de 23, de asemenea cereri și confirmării celor relatate de reprezentantul concurentului electoral enunțat în pct.1 din prezenta cerere atunci în conformitate cu prevederile art. 176 Cod electoral, potrivit cărora alegerilor sunt declarate nule dacă în cadrul operațiunilor electorale au fost comise încălcări ale prezentului cod care au influențat rezultatele votării.

Reclamantul a afirmat că, reprezentantului concurentului electoral, Teslari Ion, nu i-a fost oferit posibilitatea de a face cunoștință cu declarațiile depuse şi de a consemna procesul-verbal.

Reclamantul a mai invocat că în ziua de 23 noiembrie 2023 înaintea ședinței a primit informația că în ziua alegerilor desfășurate la data de 19 noiembrie 2023, concurentul electoral Tcaciuc Veaceslav a făcut agitație electorală şi a solicitat să fie acceptată solicitarea privind suspendarea procedurii administrative în conformitate cu art. 81 alin. (1) Cod administrativ, pentru acordarea posibilității de a prezenta probele, însă dacă consiliul refuză suspendarea procedurii administrative, atunci să-i fie acordat termen până în prima jumătate a zilei de 24.11.2023 pentru a putea prezenta probele, însă i-a fost refuzat invocându-se prevederile art. 96 alin. (1) Cod electoral.

În acest context, reclamantul a precizat că în ziua alegerilor la data de 19 noiembrie 2023, concurentul electoral Tcaciuc Veaceslav a participat la un eveniment sportiv şi s-a fotografiat cu echipa de fotbal a satului Brînzenii Vechi, iar fotografia a plasat-o pe rețelele de socializare. În această situație, consideră că concurentul electoral a încălcat prevederile art. 70 alin. (12) Cod electoral, care prevede că agitația electorală se admite doar până în ziua de vineri înaintea de ziua votării.

Reclamantul a mai punctat că, publicarea fotografiei pe rețelele de socializare a concurentului electoral Tcaciuc Veaceslav împreună cu echipa de fotbal din satul Brînzenii Vechi constituie difuzarea informației care are scop de a-i determina pe alegătorii să-şi dea votul pentru el.

Reclamantul a susținut că în hotărârea nr. 131 din 23 noiembrie 2023, Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr.34 nu s-a expus asupra descrierii succinte a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului și anume nu s-a expus asupra probelor prezentate de concurentul electoral Bolocan Viorel, asupra argumentelor și declarațiilor concurentului electoral Bolocan Viorel și a declarațiilor reprezentantului acestuia, Testari Ion.

Reclamantul a relevat că, un argument important ce demonstrează ilegalitatea hotărârii nr. 131 din 23 noiembrie 2023 a Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr.34 este și contradicția dintre poziția Consiliului care a invocat că în conformitate cu prevederile art. 93 alin. (1) Cod electoral, organele electorale verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea contestației și dacă este admisibilă se examinează în fond, iar consiliul a constatat admisibilă contestația și a examinat-o în fond, acest fapt se confirmă prin audierea participanților la procedura administrativă și motivul reflectat în temeiul art.101 alin. (2) lit. a) Cod electoral, care prevede că organul electoral, după examinarea contestației, este în drept să declare inamisibilă, iar în dispozitivul hotărârii Consiliul a respins ca neîntemeiată contestația depusă de Bolocan Viorel, candidat la funcția de primar al comunei Brînzenii Noi, raionul Telenești. Or, respingerea contestației ca fiind neîntemeiată este altă normă de drept electoral care este prevăzută la art. 101 alin. (2) lit. c) Cod electoral, ceea ce denotă că motivarea a fost expusă în baza unei norme de drept electoral care nu corespunde normei de drept electoral expusă în hotărârea nr.131 din data de 23 noiembrie 2023 a Consiliului electoral de circumscripție Telenești nr.34.

În final, înaintând prezenta acțiune reclamantul Bolocan Viorel, a solicitat anularea hotărârii Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 nr.131 din 23 noiembrie 2023 şi obligarea emiterii hotărârii prin care să declare nule alegerile locale din turul II în comuna Brînzenii Noi desfăşurate la 19 noiembrie 2023.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 27 noiembrie 2023, s-a atras în calitate terți, Tcaciuc Veaceslav și Circumscripția electorală comunală Brînzenii Noi nr. 34/4.

Argumentele pârâtului și terțului pe marginea acțiunii:

La 28 noiembrie 2023, pârâtul Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 a depus referință asupra acțiunii înaintată de reclamantul Bolocan Viorel, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Pe 28 noiembrie 2023, persoana terță Tcaciuc Veaceslav a depus referință asupra cererii de chemare în judecată înaintată de reclamantul Bolocan Viorel, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției sale, terțul Tcaciuc Veaceslav a indicat că în cazul contestațiilor privind hotărârile organelor electorale, sarcina probării legalității revine acestor organe, ce declară prin hotărâre a organului electoral. Astfel

candidatul la funcția de primar al satului Brînzenii Noi din raionul Telenești, Bolocan Viorel avea sarcina probațiunii întru demonstrarea poziției sale cu probe pertinente.

Terțul a menționat că răspunderea pentru asigurarea în ziua alegerilor a ordinii în localul secției de votare și pe o rază teritorială de 100 de metri de la localul votării o poartă președintele biroului electoral al secției de votare. Deciziile luate în acest scop sunt executorii pentru toți. Neexecutarea dispozițiilor președintelui biroului electoral atrage după sine răspunderea contravențională. Însă nu există careva probe dacă au fost aplicate careva sancțiuni contravenționale pentru neexecutarea dispozițiilor președintelui sau sesizarea organelor de drept.

Terțul a precizat că președintele Circumscripției electorale comunale Brînzenii Noi nr. 34/4, ar putea confirma că în ziua de 19 noiembrie 2023, când s-a desfășurat turul doi al alegerilor locale, dacă la Consiliul electoral de circumscripție au fost depuse contestații privitor la desfășurarea alegerilor.

Terțul a susținut că nu cunoaște despre depunerea cererilor pentru solicitarea urnei mobile, precum şi modalitatea de desfășurare a procedurii de vot cu urna mobilă. La fel, nu cunoaște despre faptul că nu corespund semnăturile din liste cu cererile sau modalitatea cum au votat persoanele care au solicitat urna de vot. Iar procedura de vot cu urna mobilă la locul unde se află alegătorul se stabilește de către Comisia Electorală Centrală.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 29 noiembrie 2023, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de Bolocan Viorel către Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34, terți Tcaciuc Veaceslav și Circumscripția electorală comunală Brînzenii Noi nr. 34/4, privind anularea hotărârii nr. 131 din 23 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 şi obligarea emiterii hotărârii prin care să declare nule alegerile locale din turul II în comuna Brînzenii Noi desfăşurate la 19 noiembrie 2023.

Solicitările și argumentele apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea enunțată, la 30 noiembrie 2023, Bolocan Viorel a declarat apel, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 29 noiembrie 2023, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea depusă de Bolocan Viorel să fie admisă integral.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 4 decembrie 2023, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), cauza de contencios administrativ a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Mîra Ghenadie.

La 2 decembrie 2023, ora 18:49, prin intermediul poștei electronice, Bolocan Viorel a prezentat motivarea apelului, reiterând circumstanțele de fapt și temeiurile de drept indicate în acțiune.

Iar, suplimentar, apelantul Bolocan Viorel a invocat faptul că nu este clar cum a fost anexat la dosarul administrativ răspunsul Inspectoratului de poliție Telenești din 29 noiembrie 2023, întrucât procedura administrativă inițiată de Consiliul electoral de circumscripție Telenești nr. 34, în baza contestației depusă de Bolocan Viorel a fost finalizată la 23 noiembrie 2023 și emisă hotărârea nr. 131. În aceste circumstanțe, apelantul consideră că instanța de judecată nu era în drept să accepte aceste materiale dacă au fost prezentate de autoritatea publică ce a inițiat procedura administrativă și a finalizat-o prin emiterea actului administrativ. Or, prezentarea probelor suplimentare de autoritatea publică în afara procedurii administrative încalcă dreptul său la un proces echitabil prevăzut de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Apelantul a notat că autoritatea publică în competența căreia intră examinarea sesizării privind falsificările admise este Inspectoratul de poliție Telenești, care are obligația să verifice toate semnăturile alegătorilor din cererea depusă la Consiliul electoral de circumscripție Telenești nr. 34, prin care au solicitat urna de vot mobilă la locul aflării, iar o decizie definitivă nu există pe cazul dat și în această situație autoritatea publică avea obligația să suspende procedura administrativă, astfel încât până la decizia definitivă a autorităților competente să verifice neregulile invocate. Or, în cazul constatării a unui număr mai mare de 23 de ilegalități care au falsificat sau au influențat decizia alegătorului pot influența decisiv rezultatele alegerilor.

Apelantul a relevat că, neregulile ce țin de falsificări au fost constatate de către reprezentantul concurentului electoral după ce iau fost eliberate copiile cererilor și listei electorale de bază pentru votare la locul aflării, după finalizarea numărărilor buletinelor de vot, iar după ce au fost eliberate, membrii comisiei au plecat și nu a fost posibilitatea de a contesta. La secția de votare Brînzenii Noi nr. 34/8 au fost solicitate copiile cererilor și lista electorală de bază pentru votarea la locul aflării, însă președintele secției de votare a refuzat eliberarea acestor documente, deși era obligat să elibereze aceste copii, fapt ce trezesc suspiciuni și la această secție de votare privind organizarea corectă a votului la locul aflării.

Apelantul a susținut că hotărârea nr. 131 din 23 noiembrie 2023 a Consiliului electoral de circumscripție Telenești nr. 34, nu corespunde prevederilor art. 118 din Codul administrativ. Nefiind expusă descrierea succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului, și anume în hotărâre nu s-a expus asupra probelor prezentate de concurentul electoral Bolocan Viorel.

În final, înaintând prezenta cerere de apel, făcând referire la prevederile art. 231 și 240 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, apelantul Bolocan Viorel, a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 29 noiembrie 2023, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie anulată hotărârea nr. 131 din 23 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 şi să fie obligat Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 să emită o hotărâre

prin care să declare nule alegerile locale din turul II în comuna Brînzenii Noi desfăşurate la 19 noiembrie 2023.

Poziția intimatului și terțului pe marginea apelului:

La 4 decembrie 2023, intimatul Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34, a depus referință la cererea de apel, prin care a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat și menținerea hotărârii nr. 131 din 23 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34.

Pe 4 decembrie 2023, terțul Tcaciuc Veaceslav a depus referință la cererea de apel, prin care la fel a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat și menținerea hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 29 noiembrie 2023.

Admisibilitatea apelului:

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, „*instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului*".

Potrivit art. 232 din Codul administrativ, „*apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată*".

Conform art. 95 alin. (1) și (8) din Codul electoral, „*în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârşită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea. Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum şi exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătoreşti se efectuează în termenul stabilit la alin. (1)*".

Dispozițiile art. 100 alin. (1) din Codul electoral, stipulează că, „*în perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătoreşti aplică acelaşi termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac*".

Din actele cauzei, Completul specializat atestă că, apelantul Bolocan Viorel, nu a omis termenul de declarare a apelului prevăzut de norma legală citată mai sus, întrucât a depus cererea de apel nemotivată în data de 30 noiembrie 2023 (f.d. 135) și cererea de apel motivată la 2 decembrie 2023 (f.d. 152), iar dispozitivul hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești a fost pronunțat public la 29 noiembrie 2023 (f.d. 130). Totodată, hotărârea motivată a fost expediată participanților la proces prin

intermediul poștei electronice în data de 30 noiembrie 2023 (f.d. 146), motiv pentru care instanța de apel constată că apelul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de Legislația în vigoare.

Argumentele părților în cadrul judecării apelului:

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, apelantul Bolocan Viorel a pledat pentru admiterea apelului în sensul formulat.

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, intimatul Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34, terții Tcaciuc Veaceslav și Circumscripția electorală comunală Brînzenii Noi nr. 34/4, nu s-au prezentat, citarea legală fiind îndeplinită, astfel Completul judiciar conducându-se de prevederile art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora, ce a fost citați legal despre timpul și locul examinării cauzei.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind poziția apelantului, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău conchide că apelul declarat de Bolocan Viorel este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins cu menţinerea hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 29 noiembrie 2023, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, „*examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul*”.

Potrivit art. 219 din Codul administrativ, „*instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces. Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate*”.

În conformitate cu art. 225 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, „*instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege*”.

Potrivit art. 93 din Codul administrativ, „*fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sânt admisibile doar în baza prevederilor legale*”.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*HirroBalani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Completului judiciar, prima instanţă a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat și legislația în vigoare.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la 19 noiembrie 2023, în comuna Brînzenii Noi, raionul Telenești a avut loc alegerile locale generale în turul II de scrutin, între concurenții electorali Bolcan Viorel (PR) şi Tcaciuc Veaceslav (PAS), învingător fiind Tcaciuc Veaceslav, cu o diferență de 23 voturi mai mult.

La 20 noiembrie 2023, candidatul la funcția de Primar al comunei Brînzenii Noi, raionul Telenești, Bolocan Viorel, invocând mai multe încălcări, a depus o contestație, solicitând recunoașterea vicierii alegerilor organizate în comuna Brînzenii Noi, raionul Telenești și declararea nulității rezultatelor alegerilor cu organizarea unui scrutin nou pentru funcția de primar al comunei Brînzenii Noi.

Contestația ce ține de acțiunile membrilor Biroului electoral al secției de votare Brînzenii Noi nr. 34/4, a fost depusă la Comisia Electorală Centrală, iar la 21 noiembrie 2023, a fost expediată spre examinare conform competenței Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34.

Prin hotărârea nr. 131 din 23 noiembrie 2023 „Cu privire la contestația (cererea prealabilă) nr. 13 din data de 21 noiembrie 2023 depusă de Bolocan Viorel, candidat la funcția de primar al satului Brînzenii Noi, privind declararea alegerilor nule", Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 a respins ca neîntemeiată contestația lui Bolocan Viorel, candidat la funcția de primar al comunei Brînzenii Noi, raionul Telenești, desemnat de concurentul electoral Partidul Politic „Renaștere".

Pentru a hotărî astfel, Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34, a reținut că „*la materialele contestației lipsesc probe pertinente și concludente care ar duce la nulitate alegerilor locale din comuna Brînzenii Noi, raionul Telenești. Candidatul la funcția de Primar al satul Brînzenii Noi avea sarcina probațiunii întru demonstrarea poziției sale*".

Nefiind de acord cu hotărârea enunțată *supra*, apelantul Bolocan Viorel a depus prezenta acțiune în procedura contenciosului administrativ, prin care a solicitat anularea hotărârii nr.131 din 23 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 şi obligarea emiterii hotărârii prin care să declare nule alegerile locale din turul II în comuna Brînzenii Noi desfăşurate la 19 noiembrie 2023.

Prima instanță, fiind învestită cu judecarea prezentei cauze, a respins integral acțiunea depusă de Bolocan Viorel.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art. 225 din Codul administrativ, art. 239 – 241 din Codul de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or, instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

În contextul pretențiilor deduse judecării, Completul judiciar reține că, potrivit art. 38 din Constituția Republicii Moldova, „*voinţa poporului constituie baza puterii de stat. Această voinţă se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret şi liber exprimat. Cetăţenii Republicii Moldova au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniţi până în ziua alegerilor inclusiv, excepţie făcând cei puşi sub interdicţie în modul stabilit de lege. Dreptul de a fi aleşi le este garantat cetăţenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condiţiile legii*".

În conformitate cu prevederile art. 1 din Codul electoral, „*în sensul prezentului cod se definesc următoarele noţiuni generale:*

***alegeri** - în cazul în care nu se face vreo specificare, alegerile pentru Parlament (în continuare şi – alegeri parlamentare), pentru funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova (în continuare şi – alegeri prezidenţiale), pentru autorităţile*

administraţiei publice locale (în continuare şi – alegeri locale), precum şi referendumurile;

agitaţie electorală *- apeluri, declaraţii, precum şi acţiuni de pregătire şi difuzare a informaţiei care au scopul de a-i determina pe alegători să-şi dea votul pentru unii sau pentru alţi concurenţi electorali sau pentru una dintre opţiunile la referendum;*

alegeri generale *- orice tip de alegeri care au loc, de regulă, într-o singură zi, de duminică, conform actului de stabilire a alegerilor, pe întreg teritoriul ţării;*

candidat *– persoană care este desemnată pentru ocuparea unei funcţii publice elective din partea partidelor politice sau a blocurilor electorale, înregistrată în modul corespunzător;*

candidat desemnat *- persoană care îşi înaintează candidatura sau este propus de partidele politice, blocurile electorale sau grupurile de iniţiativă în vederea înregistrării în calitate de concurent electoral sau candidat pe listă;*

circumscripţie electorală *– unitate electorală administrativă în care se organizează şi se desfăşoară alegerile;*

drept electoral *- drept constituţional al cetăţeanului de a alege, de a fi ales şi de aşi exprima prin vot atitudinea privind cele mai importante probleme ale statului şi ale societăţii în ansamblu şi/sau privind probleme locale de interes deosebit;*

organ electoral *- organ care organizează desfăşurarea alegerilor pentru Parlament, pentru funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova, pentru autorităţile administraţiei publice locale, a alegerilor regionale, precum şi desfăşurarea referendumurilor*".

Potrivit art. 2 alin. (1) și (2) din Codul electoral, „*cetăţeanul Republicii Moldova participă la alegeri prin vot universal, egal, direct, secret şi liber exprimat. Participarea la alegeri este liberă şi benevolă. Nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului cu scopul de a-l sili să participe sau să nu participe la alegeri, precum şi asupra exprimării de către acesta a liberei sale voinţe*".

Conform art. 96 din Codul electoral, „*fiecare contestatar probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţiile formulate şi este responsabil de veridicitatea şi calitatea probelor prezentate. Obligaţia de a confirma respectarea termenului de depunere a contestaţiei în condiţiile art. 95 revine contestatarului. În cazul contestaţiilor privind hotărârile organelor electorale, sarcina probării legalităţii revine acestor organe*".

În conformitate cu art. 76 din Codul electoral, „*alegerile sunt declarate nule dacă în cadrul operaţiunilor electorale au fost comise încălcări ale prezentului cod care au influenţat rezultatele votării şi atribuirea mandatelor. Hotărârea cu privire la declararea alegerilor nule se adoptă de către Comisia Electorală Centrală în baza hotărârilor consiliilor electorale de circumscripţie respective*".

Completul de judecată atestă că, la caz, Bolocan Viorel promovând prezenta acțiune în instanța de judecată pretinde următoarele încălcări: (*i*) falsificarea

semnăturilor alegătorilor, astfel încât semnăturile alegătorilor care au participat la vot pe liste suplimentare nu corespund cu semnăturile de pe cererile înaintate care au solicitat urna la domiciliu; (*ii*) în locul persoanelor care au solicitat urna, de fapt a votat membrul comisiei care a mers cu urna, iar în alte cazuri membrul comisiei Cotlău Viorica indica alegătorilor pentru cine ei trebuie să voteze; (*iii*) în casa doamnei Cracan Galina, membra comisiei Cotlău Viorica i-a înmânat buletinul de vot unei alte persoane decât alegătorul și acea persoană a votat în locul alegătorului Cracan Galina; (*iv*) alte persoane necunoscute au depus cerere în locul doamnei Morari Valentina, dar ultima nici nu avea de gând să participe la vot; (*v*) în ziua alegerilor desfășurate la data de 19 noiembrie 2023, concurentul electoral Tcaciuc Veaceslav a făcut agitație electorală, manifestată prin faptul că a participat la un eveniment sportiv şi s-a fotografiat cu echipa de fotbal a satului Brînzenii Vechi, iar fotografia a plasat-o pe rețelele de socializare.

Conform dispozițiilor art. 78 alin. (1) din Codul electoral, „*fiecare alegător votează personal. Votarea în locul altor persoane nu se admite. Alegătorul prezintă actul de identitate biroului electoral al secţiei de votare pentru înregistrarea prezenţei acestuia la votare şi verificarea înscrierii în lista electorală de bază. Ulterior, un membru al biroului electoral îi înmânează alegătorului buletinul de vot. La primirea buletinului, alegătorul semnează în lista electorală în dreptul numelui său*”.

Potrivit art. 79 alin. (1) din Codul electoral, „*buletinul de vot se completează de către alegător numai în cabina pentru vot secret. Alegătorul care nu poate să completeze de sine stătător buletinul de vot are dreptul să cheme o altă persoană pentru a-l ajuta, cu excepţia funcţionarilor electorali din cadrul biroului electoral al secţiei de votare, a reprezentanţilor concurenţilor electorali/participanţilor la referendum şi a persoanelor autorizate să asiste la operaţiunile electorale. Aceste cazuri se consemnează separat în raportul biroului electoral al secţiei de votare*”.

În acord cu prevederile art. 80 alin. (4) din Codul electoral, „*în cazul în care alegătorul, din motive de sănătate sau din alte motive temeinice, nu poate veni în localul secţiei de votare în a cărui rază teritorială îşi are domiciliul sau reşedinţa temporară, la cererea scrisă a acestuia, biroul electoral al secţiei de votare desemnează cel puţin 2 membri ai biroului care se deplasează cu o urnă de vot mobilă şi cu materialele necesare votării la locul unde se află alegătorul, pentru a se efectua votarea. Cererile pot fi făcute în scris, începând cu 2 săptămâni înainte de ziua votării şi până la ora 14.00 a zilei precedente votării. În ziua votării, cererile se aprobă de biroul electoral până la ora 14.00 numai la prezentarea unui certificat medical. Procedura de vot cu urna mobilă la locul unde se află alegătorul se stabileşte de către Comisia Electorală Centrală. Prevederile prezentului alineat nu se aplică secțiilor de votare constituite în străinătate şi celor organizate pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului*”.

Alineatul 6 din aceeași normă, stipulează că, „*în cazul în care preşedintele biroului electoral al secţiei de votare autorizează scoaterea din localul secţiei de votare a unei urne de vot mobile, faptul acesta, precum şi lista de alegători care au solicitat votarea la locul aflării sunt aduse la cunoştinţa reprezentanţilor concurenţilor electorali/participanţilor la referendum şi a persoanelor autorizate să asiste la operaţiunile electorale. Acestor persoane li se oferă posibilitatea de a însoţi urna de vot mobilă, folosind, în caz de necesitate, mijloace de transport proprii*”.

Prevederile Instrucţiunii cu privire la procedura de vot cu urna mobilă din 11 august 2023, aprobate prin Hotărârea nr. 1154 din 4 august 2023 a Comisiei Electorale Centrale, stipulează că:

„*6. Cererile se pot depune începând cu 2 săptămâni înainte de ziua votării și până la ora 14.00 a zilei precedente votării, conform modelului din anexa nr. 1. În ziua votării, cererile pot fi depuse până la ora 14.00, numai la prezentarea certificatului medical.*

7. Persoanele care, din motive de sănătate sau din alte motive temeinice, nu se pot deplasa la sediul secției de votare pentru a depune personal cererea, o pot transmite prin intermediul unui membru al familiei, asistentului social sau al unei alte persoane, cu excepția membrilor biroului electoral al secției de votare sau a altor persoane care au dreptul să asiste la operațiunile electorale.

8. Dacă, din cauza unei deficiențe fizice, boli sau din alte motive temeinice, alegătorul nu poate semna personal cererea privind votarea la locul aflării, el poate depune personal cererea în formă verbală la sediul secției de votare. În cazul în care cererea nu poate fi depusă personal în formă verbală la sediul secției de votarea, aceasta poate fi depusă telefonic. La rubrica „Notă” din Registrul cererilor alegătorilor privind votarea la locul aflării, întocmit de biroul electoral al secției de votare conform modelului din anexa nr. 2, se face mențiunea despre depunerea cererii în formă verbală.

9. Persoanele enumerate la pct. 4 sbp. 2) și 3) pot transmite cererea privind votarea la locul aflării prin intermediul conducătorului instituțiilor respective.

10. Registrul cererilor alegătorilor privind votarea la locul aflării conține informații privind cererile pentru votarea la locul aflării depuse de către alegătorii arondați la secția de votare respectivă. Registrul se anexează la raportul biroului electoral.

11. Alegătorii care au depus cererea conform prevederilor pct. 6 – 8 votează în baza listei electorale pentru votarea la locul aflării, întocmită de biroul electoral al secției de votare și aprobată de către președintele biroului electoral prin aplicarea ștampilei.

29. Echipa care s-a deplasat cu urna mobilă la locul aflării alegătorului trebuie să-i explice acestuia procedura de vot prevăzută de Codul electoral, fără a-i influența voința și asigurând secretul votului.

30. Echipa care s-a deplasat cu urna mobilă la locul aflării alegătorului și persoanele autorizate să asiste la operațiunile electorale nu au dreptul să-i acorde ajutor în procesul de vot. Se interzice de a vota în numele alegătorului, inclusiv la rugămintea acestuia. În acest caz, prevederile art. 79 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 se aplică în modul corespunzător.

31. Persoanele autorizate să asiste la operațiunile electorale au dreptul de a însoți echipa de membri ai biroului electoral care se deplasează cu urna mobilă. Pentru a însoți echipa, aceste persoane pot folosi, în caz de necesitate, mijloace de transport proprii. 32. Membrii biroului electoral nu sunt obligați să pună la dispoziția persoanelor autorizate să asiste la operațiunile electorale mijloace de transport".

În acest sens, Completul judiciar nu poate reține alegațiile apelantului cu referire la faptul că „*în locul persoanelor care au solicitat urna, de fapt a votat membrul comisiei care a mers cu urna, iar în alte cazuri membrul comisiei Cotlău Viorica indica alegătorilor pentru cine ei trebuie să voteze. În casa doamnei Cracan Galina, membra comisiei Cotlău Viorica i-a înmânat buletinul de vot unei alte persoane decât alegătorul și acea persoană a votat în locul alegătorului Cracan Galina. Alte persoane necunoscute au depus cerere în locul doamnei Morari Valentina, dar ultima nici nu avea de gând să participe la vot*", or, contrar prevederilor art. 96 din Codul electoral, apelantul Bolocan Viorel a eșuat să probeze faptele pe care își întemeiază pretențiile formulate.

Cât privește argumentele apelantului Bolocan Viorel privind falsificarea semnăturilor alegătorilor, astfel încât „*semnăturile alegătorilor care au participat la vot pe liste suplimentare nu corespund cu semnăturile de pe cererile înaintate care au solicitat urna la domiciliu*", Completul judiciar reține că, la 24 noiembrie 2023, Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34, a expediat spre examinare după competență Inspectoratului de poliție Telenești pretinsele fapte asupra autenticităţii semnăturilor unor alegători înscrişi în lista electorală de bază pentru votare la locul aflării.

Astfel, prin răspunsul Inspectoratului de poliție Telenești din 29 noiembrie 2023, se atestă că pretinsele fapte invocate de apelantul Bolocan Viorel se investighează în cadrul materialului R-2 nr. 4052, iar din materialele prezentate de către Inspectoratul de poliție Telenești nu reiese comiterea unor fapte care ar influența rezultatele votării.

În conținutul materialelor prezentate de Inspectoratul de poliție Telenești se conține declarațiile cet. Vrînceanu Zinaida, care a relatat că „*a semnat declarația de împuternicire a persoanei de a depune cererea pentru votarea la locul aflării din numele cet. Cracan Galina, iar la rândul său ultima a votat personal în buletinul de vot*".

În această consecutivitate, Completul judiciar va respinge alegațiile apelantului Bolocan Viorel, precum că, „*nu este clar cum a fost anexat la dosarul administrativ*

răspunsul Inspectoratului de poliție Telenești din 29 noiembrie 2023, întrucât procedura administrativă inițiată de Consiliul electoral de circumscripție Telenești nr. 34, în baza contestației depusă de Bolocan Viorel a fost finalizată la 23 noiembrie 2023, astfel instanța de judecată nu era în drept să accepte aceste materiale, deoarece au fost prezentate de autoritatea publică ce a inițiat procedura administrativă și a finalizat-o prin emiterea actului administrativ", or, contrar celor invocate de apelant din lucrările cauzei rezultă că, la 28 noiembrie 2023, Judecătoria Orhei, sediul Telenești a solicitat Inspectoratului de poliție Telenești să prezinte informația privind rezultatele examinării contestației cet. Bolocan Viorel cu privire la autenticitatea semnăturilor unor alegători înscriși în lista electorală de bază pentru votare la locul aflării, precum și soluția adoptată pe caz, cu anexarea înscrisurilor, documentelor care au stat la baza emiterii acesteia (f.d. 84).

În conformitate cu prevederile art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, „*autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor*".

Potrivit art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, „*instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi*".

În acest context, Completul de judecată atestă că, instanța de fond stabilind că la 24 noiembrie 2023, Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 a expediat spre examinare conform competenței contestația înaintată de Bolocan Viorel privind autenticitatea semnăturilor unor alegători, corect a solicitat Inspectoratului de poliție Telenești să prezinte informația privind rezultatele examinării contestației, or, Codul administrativ al Republicii Moldova a introdus modificări esenţiale în cadrul instituţiei probaţiunii, în special rolul activ al judecătorului în obţinerea probelor, astfel încât judecătorului i-au fost oferite pârghii în vederea obţinerii probelor, şi anume: dreptul de a solicita probe pe tot parcursul procesului şi sancţionarea persoanelor, dacă acestea nu au prezentat probele la solicitare, cu obligarea prezentării (alin. (3) art.216 din Codul administrativ).

Reieșind din cele enunțate, Completul judiciar reiterează că în cadrul judecării cauzei nu s-au confirmat pretinsele fapte de falsificare a semnăturilor alegătorilor înscrişi în lista electorală de bază pentru votare la locul aflării, precum şi pretinsele încălcări privind secretul la vot al alegătorului, or, argumentele apelantului Bolocan Viorel în acest sens sunt declarative şi neîntemeiate, deoarece nu au suport probatoriu, la caz lipsind constatările organelor competente.

În această ordine de idei, Completul de judecată consideră drept neîntemeiate argumentele apelantului Bolocan Viorel cu privire la faptul că procedura administrativă urma a fi suspendată în vederea acordării posibilității de a prezenta probe, or, pe de o parte, se atestă că Consiliul electoral al circumscripției electorale

raionale Telenești nr. 34 corect a acționat în limita probelor acumulate în cadrul procedurii administrative și nu-i pot fi imputate inacțiunile apelantului Bolocan Viorel, care nu a prezentat suficiente probe în susținerea poziției sale. Iar, pe de altă parte, instanța de fond just a determinat faptul că Bolocan Viorel interpretează eronat prevederile art. 81 alin. (1) din Codul administrativ, nefiind aplicabile în speța dedusă judecării, or, în caz contrar, își pierde sensul și valoarea juridică prevederile art. 38 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, potrivit cărora „*dreptul de a fi aleşi le este garantat cetăţenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condiţiile legii*".

Nu pot fi reținute nici argumentele apelantului, precum că, concurentul electoral Tcaciuc Veaceslav a făcut agitație electorală în ziua alegerilor, manifestată prin faptul că a participat la un eveniment sportiv şi s-a fotografiat cu echipa de fotbal a satului Brînzenii Vechi, iar fotografia a plasat-o pe rețelele de socializare, or, din lucrările cauzei rezultă că poza anexată de reclamant la cerere, a fost postată la data de 19 noiembrie 2023, ora 17:34, iar autorul postării este „AFR Telenești" și nicidecum terțul Tcaciuc Veaceslav, mai mult în conținutul postării respective lipsește text cu agitație electorală.

Cu referire la argumentul apelantului Bolocan Viorel privind lipsa unei motivări clare în urma intervenirii în aspectul de conținut al hotărârii nr. 131 din 23 noiembrie 2023, Completul specializat reține netemeinicia acestui raționament, or, conform prevederilor art.118 din Codul administrativ, „*motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia. Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiţie în totalitate fără ca prin decizia de soluţionare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat şi, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare*".

Reieșind din normele legale menționate *supra* în raport cu materialele cauzei, contrar celor invocate de apelantul Bolocan Viorel, Completul de judecată constată că, hotărârea nr. 131 din 23 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 este motivată în conformitate cu normele legale, fiind indicate argumentele care sunt bazate pe o cercetare amplă a materialelor cauzei.

Completul judiciar consideră că o asemenea motivare satisface dezideratele impuse de art. 31 și 118 din Codul administrativ, or, în motivare se indică temeiurile esenţiale de drept, adică texte legale aplicabile situației date, precum și temeiurile de fapt pe baza cărora s-a reținut aplicabilitatea acestor texte legale, pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Mai mult, din motivarea deciziei pot fi recunoscute punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar.

Prin urmare, fiind apreciată conduita autorității publice emitente ale actului administrativ contestat de către partea reclamantă, prevederile legale ce vizează obiectul litigiului, se stabilește că, autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar, cu luarea în considerare a tuturor faptelor relevante, cu respectarea limitelor legale și conform scopului acordat prin lege, iar temeiuri de nulitate nu au fost stabilite.

În asemenea circumstanțe, Completul judiciar conchide că, în ședința de judecată n-au fost stabilite careva temeiuri privind anularea hotărârii nr. 131 din 23 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34, or, hotărârea emisă este legală și întemeiată.

Astfel, din considerentul că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia privind respingerea pretenției cu privire la anularea hotărârii nr. 131 din 23 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34, Completul judiciar consideră că întemeiat a fost respinsă și pretenția subsecventă cu privire la obligarea Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 să emită hotărârea prin care să fie declarate nule alegerile locale din turul II în comuna Brînzenii Noi desfăşurate la 19 noiembrie 2023.

În altă ordine de idei, Completul judiciar relevă prevederile art. 29 din Codul administrativ, potrivit cărora „*orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autorităţile publice este una rezonabilă dacă ingerinţa produsă prin ea nu este disproporţională în raport cu scopul urmărit*”.

Totodată, art. 137 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, reglementează că „*în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar şi doar*

una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale".

Principiul statului de drept, care include respectul pentru demnitatea și drepturile omului, dă naștere obligației statului de a utiliza instrumente juridice proporționale de drept administrativ pentru realizarea scopurilor publice. Această obligație, având în vedere că afectează interesul public, impune și anumite trăsături ale procedurii administrative.

În acest context, aplicarea corectă a principiului proporționalității de către instanțele de jurisdicție administrativă, aplicarea corectă a potențialului testului proporționalității - poate avea un impact enorm asupra asigurării ordinii de drept și a statului de drept în activitățile realizate de subiecții puterii.

Din punct de vedere conceptual, proporționalitatea acțiunilor administrative, mai ales la emiterea unui act administrativ de declararea a nulității alegerilor locale, constă în obligația organelor statului de a nu permite ingerința în drepturile cetățeanului, decât în condițiile legii, într-o manieră armonioasă și echilibrată și numai atunci când aceasta este cerută de interesul public, fără a afecta esența drepturilor subiective. Este posibil să se interfereze cu drepturile omului prin activitate administrativă, dar această acțiune trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit, să fie adecvată, necesară și rezonabilă.

În această ordine de idei, Completul de judecată notează că proporționalitatea, constituie un element obligatoriu care reflectă în aplicare principiul legalității activității administrative. Controlul judiciar efectiv obligă instanța de contencios administrativ să verifice respectarea acestei axiome legale de către autoritățile publice.

Astfel, ținând cont de cele evidențiate *supra*, Completul de judecată concluzionează că la caz, emiterea actului administrativ privind declararea nulității alegerilor locale din turul II în comuna Brînzenii Noi desfăşurate la 19 noiembrie 2023, va reprezenta de fapt o ingerință disproporționată în substanța dreptului de a fi ales și a alege, drepturi garantate de legea fundamentală (art. 38 din Constituție) și de Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (art. 3 din Protocolul nr. 1 din Convenție).

În circumstanțele expuse, Completul judiciar respinge ca neîntemeiat argumentul apelantului Bolocan Viorel precum că hotărârea primei instanțe este una neîntemeiată și nemotivată. Întrucât, analizând conținutul hotărârii contestate, se atestă că hotărârea primei instanțe este una legală, motivată și bine argumentată, făcând referire la normele de drept material și procedural, dând o apreciere probelor prezentate de către părți, determinând circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, care au fost și care n-au fost stabilite, apreciind corect caracterul raportului juridic dintre părți, aplicând legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii, având o motivație și o analiză clară.

Completul judiciar, va respinge ca fiind neîntemeiată și critica apelantului precum că, instanța de fond nu a dat o apreciere corectă circumstanțelor cauzei, ori, rolul activ exercitat de instanță, în deslușirea corectă a raportului dintre părți, este evident manifestat, în condițiile analizei apărărilor reclamantului exprimate pe cale incidentală, dar, în cadrul fixat de reclamant și în limitele obiectului dedus judecății.

Din considerentele enunțate, instanța de apel concluzionează că prima instanța a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, creând participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

În consecință, sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele apelantului sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide asupra respingerii apelului declarat Bolocan Viorel, cu menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 29 noiembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a), alin. (3) din Codul administrativ, art. 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de Bolocan Viorel.

Se menține hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 29 noiembrie 2023, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de Bolocan Viorel către Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34, terți Tcaciuc Veaceslav și Circumscripția electorală comunală Brînzenii Noi nr. 34/4, privind anularea hotărârii nr. 131 din 23 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Telenești nr. 34 şi obligarea emiterii hotărârii prin care să declare nule alegerile locale din turul II în comuna Brînzenii Noi desfăşurate la 19 noiembrie 2023

Decizia este definitivă și executorie, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 (trei) zile, de la data pronunțării.

Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore